

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy máte nárok na více důchodů?

Podle zákona o důchodovém pojištění je možné, aby v některých případech občan pobíral současně více důchodů, a naopak v jiných případech se současné pobírání některých druhů důchodů vylučuje. Při současném splnění podmínek nároku na výplatu více důchodů se hovoří o tzv. souběhu nároků na důchody. Postup při tomto souběhu závisí na tom, o jaké důchody se jedná.

Rozlišujeme obecný starobní důchod (§ 29 ZDP), předčasný starobní důchod prvního typu (§ 30 ZDP) a předčasný starobní důchod druhého typu (§ 31 ZDP). V případě, že jsou současně splněny podmínky nároku na výplatu těchto starobních důchodů, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší. Dnem úpravy výplat starobních důchodů pro souběh zaniká nárok na starobní důchod, který se nevyplácí. V praxi může přicházet do úvahy situace, kdy občan, kterému byl přiznán předčasný starobní důchod prvního typu, požádá o přiznání obecného starobního důchodu.

Občanu, který byl poživitelem částečného invalidního důchodu, byl přiznán předčasný starobní důchod prvního typu od 23. července 2002. Tento občan dosáhne důchodového věku dne 15. března 2004. Tento občan může požádat o přiznání obecného starobního důchodu, a to nejdříve od 15. března 2004.

Pokud byl přiznán předčasný starobní důchod druhého typu, zaniká nárok na obecný starobní důchod i předčasný starobní důchod prvního typu a tyto důchody již nikdy nemohou být přiznány. Pokud byl přiznán předčasný starobní důchod prvního typu, nelze žádost o přiznání obecného starobního důchodu „nic zkazit“, neboť bude-li předčasný starobní důchod prvního typu vyšší, bude ponechán a bude-li nižší, bude náležet vyšší obecný starobní důchod a nárok na předčasný starobní důchod prvního typu zanikne.

Souběh nároků na starobní důchod a plný invalidní nebo částečný invalidní důchod

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu (obecného nebo předčasného) a plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší. Pokud by byly současně splněny podmínky nároku na tyto důchody ve stejné výši, vyplácí se ten důchod, který si občan zvolil. Dnem úpravy výplat těchto důchodů pro souběh zanikají nároky na důchody, které se nevyplácejí. Občan může mít tedy nárok na výplatu jen jednoho přímého důchodu.

Souběh nároků na starobní důchod a vdovský nebo vdovecký důchod

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu, vyplácí se vyšší důchod v plné výši a z druhého důchodu se vyplácí polovina procentní výměry. Je-li výše důchodů stejná, krátí se tímto způsobem vdovský nebo vdovecký důchod. Výše úhrnu důchodů při souběhu není nijak omezena, tj. není stanovena žádná hranice pro úhrn důchodů. Pokud jde o výši vdovského a vdoveckého důchodu, skládá se také tento důchod ze základní výměry a z procentní výměry (která činí 50 % procentní výměry starobního nebo plného invalidního důchodu, na který měl nebo by měl nárok zemřelý manžel v době smrti). Uvedená pravidla znamenají, že v případě souběhu náleží jeden důchod v plné výši (tj. základní výměra a procentní výměra) a z druhého důchodu 50 % procentní výměry.

Zvláštní postup platí v případě, byl-li starobní důchod zvýšen za další práci konanou po vzniku nároku. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu zvýšeného za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu, odečte se pro účely posouzení výše důchodů z procentní výměry starobního důchodu zvýšení za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod. Je-li zbylá část procentní výměry starobního důchodu nižší než procentní výměra vdovského nebo vdoveckého důchodu, vyplácí se vdovský nebo vdovecký důchod v plné výši a starobní důchod se vyplácí ve výši zvýšení tohoto důchodu za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod a jedné poloviny zbylé části procentní výměry. Zvýšení starobního důchodu za další práci vykonávanou po vzniku nároku na tento důchod nepodléhá tedy snížení v případě souběhu nároků na důchody.

Pravidla souběhu starobního důchodu a vdovského (vdoveckého) důchodu se týkají jen nároků na výplatu těchto důchodů. V případě, že se starobní důchod nevyplácí, protože nebyly splněny podmínky pro jeho výplatu, se výše uvedená pravidla neuplatňují.

Zdroj: Fincentrum